

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 8/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného NOSA LEGAL s. r. o., Koreničova 699/2, Bratislava, proti uzneseniu Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1 KPt 484/24/1100-2 z 9. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označeným uznesením krajskej prokuratúry o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskej prokuratúre na ďalšie konanie.

2. Sťažovateľ bol ako chodec účastníkom dopravnej nehody, ktorá sa stala 21. júna 2023 a ku ktorej došlo na prechode pre chodcov kolíziou medzi prichádzajúcim vozidlom a sťažovateľom. V súvislosti s dopravnou nehodou bol sťažovateľ rozhodnutím dopravného inšpektorátu z 21. augusta 2023 uznaný vinným zo spáchania priestupku, pretože porušil ustanovenie § 53 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“). Priestupku sa dopustil tým, že cez cestu prechádzal po priechode pre chodcov napriek tomu, že vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúceho vozidla nemohol cez vozovku bezpečne prejsť.

3. V dôsledku zrážky s vozidlom boli sťažovateľovi spôsobené zranenia. Sťažovateľ preto podal 21. septembra 2023 na vodiča vozidla trestné oznámenie pre okolnosti nasvedčujúce, že sa vodič dopustil trestného činu ublíženia na zdraví. Uznesením povereného príslušníka polície – krajského

dopravného inšpektorátu zo 16. októbra 2023 sa začalo trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví. Dňa 16. januára 2024 došlo z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti s poukazom na § 202 ods. 2 Trestného poriadku k odovzdaniu veci Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Bratislave V, odboru kriminálnej polície, pretože sa zistilo, že zranenia sťažovateľa majú charakter ťažkej ujmy na zdraví.

4. Uznesením vyšetrovateľa z 18. júla 2024 bolo trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví v súvislosti s dopravnou nehodou z 21. júla 2023 zastavené z dôvodu podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Základom pre rozhodnutie boli závery znaleckého posudku, z ktorého vyplýva, že vodič neporušil žiadnu povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona o cestnej premávke, pretože v zmysle znaleckého posudku bola technika jeho jazdy správna. Príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika pohybu chodca, t. j. sťažovateľa, keďže vstupoval do koridoru pohybu vozidla, ktoré bolo v čase predzrážkového deja na dohľad, čím chodec vytvoril kolíziu situáciu. Technickou príčinou dopravnej nehody bolo chybné správanie chodca ako účastníka cestnej premávky. Ublíženie na zdraví sťažovateľa nebolo spôsobené nedbanlivostným konaním vodiča a konaním v rozpore s ustanovením § 4 zákona o cestnej premávke, preto nejde o prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona. To odôvodňuje zastavenie trestného stíhania.

5. Proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej namietal, že vychádza z nesprávne a nedostatočne zisteného skutkového stavu, ako aj nesprávnej aplikácie príslušných zákonných ustanovení. Poukázal na to, že vyšetrovateľ nezobral do úvahy skutkové okolnosti na mieste dopravnej nehody, pretože nehoda sa stala na prechode pre chodcov, ktorý bol riadne osvetlený. Zároveň na vozovke prebiehali cestné práce, ktoré boli riadne označené. Výpoveď vodiča považuje za nepoužiteľnú vzhľadom na jej rozpornosť, ako aj prirodzenú snahu zbaviť sa zodpovednosti za nehodu. Vo vzťahu k svedkyňi, ktorá sa s vodičom nachádzala v aute, poukázal na ich osobné a rodinné pomery. Vo vzťahu k znaleckému posudku namietal, že znalec vychádzal z tvrdení vodiča, ktoré sú v rozpore so zápisnicou, ako aj konzistentnými tvrdeniami sťažovateľa. Tiež poukázal na evidenčnú kartu vodiča, z ktorej je zrejmé, že má ignorantský prístup k povinnostiam vodiča motorového vozidla a pravidlám cestnej premávky. Vyšetrovateľ sa zameral výlučne na konanie poškodeného, no nie na konanie vodiča. Sťažovateľ zotrval na názore, že dopravnú nehodu spôsobil vodič v dôsledku porušenia povinností vyplývajúcich zo zákona o cestnej premávke.

6. Prokurátor krajskej prokuratúry ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením zamietol sťažnosť ako nedôvodnú, pretože vyšetrovateľ správne zistil a zdokumentoval skutkový stav a správne vyhodnotil všetky vo veci zistené dôkazy. Zotrval na závere, že príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika pohybu chodca, čím vytvoril vozidlu „*prekážku náhlu*“. Pokiaľ by chodec sledoval situáciu na vozovke, dokázal by zastaviť pred koridorom pohybu vozidla a nemuselo dôjsť k nehode. Vodič pri dovolenej rýchlosti na pohyb chodca reagoval správne, no vzájomnému stretu už nedokázal nijako zabrániť. Technika jazdy vodiča bola správna, na chodca reagoval včas v okamihu, keď tento vyšiel. Znalecký posudok bol vyhodnotený ako vierohodný. Výlučnou príčinou vzniku nehody boli príčiny na strane poškodeného. Vyšetrovateľ postupoval správne, ak rozhodol o zastavení trestného stíhania. Zo skutočností uvádzaných v sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa nevyplývajú žiadne hodnoverné podozrenia proti vodičovi, pretože sťažovateľ sa domáha doplnenia skutkového stavu a následne iného skutkového a právneho hodnotenia dôkazov. Skutkový stav však nie je potrebné dopĺňať, pretože bol náležite a úplne zistený.

II. Argumentácia sťažovateľa

7. Podľa sťažovateľa je uznesenie o zastavení trestného stíhania nesprávne a nezákonné. Namieta nedostatočne a nesprávne zistený skutkový stav a nesprávnu aplikáciu príslušných zákonných ustanovení. Prokurátor nezobral do úvahy jeho právne a skutkovo relevantné otázky. Namietané uznesenie, ako aj uznesenie o zastavení trestného stíhania nekriticky preberá závery znaleckého posudku, o čom svedčí to, že sa ani jedno z rozhodnutí vecne nevysporiadalo s otázkou primeranej rýchlosti vozidla. Pritom išlo o zásadnú otázku. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na to, že dopravná nehoda sa stala na prechode pre chodcov, pred ktorým prebiehali práce na ceste, ktoré boli označené dopravnými vodiacimi zariadeniami a výstražnými dopravnými značkami. Vodič preto mal rýchlosť jazdy prispôbiť týmto skutočnostiam, aby bol schopný bezpečne vozidlo zastaviť. Túto povinnosť si vodič nespĺnil, pretože nevedel, že sťažovateľ a zrazil, pokiaľ z vozidla po zrážke nevystúpil. Vyšetrovateľ a ani prokurátor nezobrali do úvahy skutočný stav miesta dopravnej nehody, vôbec nehodnotili plnenie povinností zo strany vodiča a ani to, že sa dopustil v minulosti mnohých priestupkov na úseku cestnej dopravy.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavná sťažnosť smeruje proti uzneseniu prokuratúry o sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa, ktorým bolo trestné stíhanie v súvislosti s dopravnou nehodou zastavené. Trestné stíhanie sa začalo na základe trestného oznámenia sťažovateľa o podozreniach nasvedčujúcich, že sa vodič vozidla dopustil spáchania trestného činu ublíženia na zdraví voči sťažovateľovi.

9. Vyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje na účinnú ochranu základných práv a slobôd a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, je jednou z podmienok prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda aj podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom [§ 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. V prípade nesplnenia tohto postupu platí, že ústavná sťažnosť je neprípustná.

10. Novelou Trestného poriadku, zákonom č. 40/2024 Z. z., boli s účinnosťou od 15. marca 2024 rozšírené oprávnenia procesných subjektov trestného konania (obvineného, poškodeného a zúčastnenej osoby) žiadať podľa § 210 Trestného poriadku o preskúmanie postupu orgánu činného v trestnom konaní v rámci prípravného konania nielen vo vzťahu k policajtovi vykonávajúcemu vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie, ale aj vo vzťahu k prokurátorovi vykonávajúcemu pôsobnosť dozorového prokurátora v danej trestnej veci. Od účinnosti tejto zmeny umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky obvinenému, poškodenému a zúčastnenej osobe podať žiadosť o preskúmanie postupu prokurátora v prípravnom konaní podľa § 210 ods. 2 Trestného poriadku, ktorou sa môže domáhať odstránenia prieťahov alebo iných nedostatkov v prípravnom konaní. Iné nedostatky v prípravnom konaní pritom môžu spočívať aj v tom, že policajt alebo prokurátor nevykonal určitý procesný úkon alebo nevydal určité rozhodnutie alebo opatrenie, alebo ich, naopak, vykonal alebo vydal v rozpore so zákonom, resp. v rámci svojej právomoci dozorový prokurátor proti takému nezákonnému postupu alebo rozhodnutiu nezakročil.

11. Žiadosť o odstránenie priedahov alebo iných nedostatkov v postupe prokurátora pri vykonávaní jeho pôsobnosti v prípravnom konaní vybavuje prokurátor bezprostredne nadriadenej prokuratúry, ktorý je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť. Poškodený v trestnom konaní má teda právo žiadosťou podľa § 210 Trestného poriadku namietat' nedostatky vo vzťahu k vykonávaniu pôsobnosti dozorového prokurátora v jeho trestnej veci, pričom v právomoci prokurátora bezprostredne nadriadenej prokuratúry je žiadosť preskúmať a jeho povinnosťou je taktiež upovedomiť žiadateľa o výsledku preskúmania žiadosti. V uvedených súvislostiach je žiadosť podľa § 210 ods. 2 Trestného poriadku možné hodnotiť ako právny prostriedok nápravy, ktorý je poškodenému v prípravnom trestnom konaní bezprostredne a priamo dostupný.

12. Pokiaľ ide o účinnosť uvedeného prostriedku nápravy, prokurátor bezprostredne nadriadenej prokuratúry je oprávnený a zároveň povinný preskúmať všetky skutkové a právne okolnosti relevantné z hľadiska posúdenia namietaných nedostatkov v postupe dozorového prokurátora. Ustanovenia § 210 Trestného poriadku mu síce nepriznávajú právomoc zrušiť na základe podanej žiadosti rozhodnutie dozorového prokurátora, no vzhľadom na zákonnú povinnosť orgánov prokuratúry vykonať v rozsahu svojej pôsobnosti vo verejnom záujme opatrenia na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a na vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie (§ 3 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších prepisov) v spojení s oprávnením nadriadeného prokurátora vydat' podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh (§ 6 zákona o prokuratúre), umožňuje žiadosť podľa § 210 ods. 2 Trestného poriadku poškodenému, ktorý namieta porušenie svojich práv zastavením trestného stíhania vedeného vo veci (ak nebolo vznesené obvinenie), dosiahnuť efektívnu nápravu v podobe záväzného pokynu prokurátora bezprostredne nadriadenej prokuratúry podriadenému dozorovému prokurátorovi, aby bolo trestné stíhanie v danej veci opäť začaté, keďže rozhodnutie o zastavení trestného stíhania, v ktorom nebolo vznesené obvinenie konkrétnej osobe alebo bolo takéto obvinenie následne zrušené, nezakladá prekážku veci rozhodnutej a opätovné konanie o predmetnom totožnom skutku nie je porušením zásady *ne bis in idem*, ktorej trestno-procesným výrazom je prekážka právoplatne rozhodnutej veci (*res iudicata*) podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (vo vzťahu ku skutku a zároveň konkrétnej osobe, ktorá ho mala spáchať).

13. Sťažovateľ vo vzťahu k namietanému uzneseniu prokuratúry preto má k dispozícii účinný prostriedok nápravy priznaný zákonom na ochranu jeho označených práv, ktorý nevyužil a o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť orgán verejnej moci (nadriadený prokurátor), ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu.

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Robert Šorl
predseda senátu